

شیوع کزاز در بزغاله‌های اخته شده توسط حلقه‌های لاستیکی

علیرضا تقوی رضوی زاده^۱، احمدرضا موثقی^۲، سمانه قاسمی^{۳*}

۱- گروه علوم درمانگاهی، دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران، ۲- گروه پاتوبیولوژی دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد،

مشهد، ایران، ۳- دکترای حرفه‌ای دامپزشکی، دانش آموخته دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

ایمیل نویسنده مسؤول: samanehghasemi0@yahoo.com

هدف: دو رأس بزغاله از یک گله ۱۰۰ رأسی که در شهرستان تربت جام واقع در استان خراسان رضوی پرورش داده می‌شدند، با نشانه‌های عدم توانایی در ایستادن به طور ثابت، زمین‌گیری جانبی و دست و پاهای سفت به کلینیک دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد ارجاع داده شدند. معاینات بالینی و اقدامات تشخیصی جهت شناسایی عامل و تشخیص بیماری و همچنین اتخاذ روش‌های درمانی مناسب انجام گرفت.

مواد و روش کار: در معاینات بالینی دقیق‌تر، دیگر نشانه‌های درمانگاهی شامل مستقیم قرار گرفتن سر در راستای گردن، لرزش عضلانی، قفل شدن فکین، پرولاپس پلک سوم، هیجان و افزایش حساسیت نسبت به لمس و محرک‌های شنیداری بود. دو رأس بزغاله دیگر در طی دو روز پس از شروع نشانه‌ها تلف شده بودند و چند رأس بزغاله دیگر نیز با نشانه‌های مشابه در گله وجود داشتند. همه بزغاله‌های مبتلا، نر بوده و توسط حلقه‌های لاستیکی اخته شده بودند. آزمایش خون، کشت نمونه‌ی خون جهت تأیید حضور و یا عدم حضور باکتری، کالبدگشایی و آزمایش‌های آسیب‌شناسی به منظور تشخیص دقیق‌تر انجام شد.

نتایج و بحث: معاینات درمانگاهی، آزمایش‌های کلینیکال پاتولوژی و آسیب‌شناسی شیوع کزاز در گله‌ی فوق را تأیید نمود. برنامه‌ی درمانی برای مهار تلفات در گله و توصیه‌هایی نیز برای ممانعت از وقوع بیماری در آینده به دامدار ارائه گردید. بیماری کزاز معمولاً به صورت انفرادی بروز می‌کند اما مواردی از شیوع گروهی در جایگاه‌های نگهداری با شرایط بهداشتی ضعیف نیز گزارش شده است. این بیماری در بزغاله‌ها به طور معمول به دنبال اعمالی مانند اخته کردن، شاخ‌بری، شماره‌زنی، تزریقات نامناسب و غیره رخ می‌دهد. اخته کردن معمولاً در سنین ۴ تا ۷ روزگی در بزغاله‌های نر انجام می‌شود. احتمال رخداد کزاز پس از اخته کردن با استفاده از حلقه‌های لاستیکی بیشتر از روش‌های جراحی است. در مورد گزارش شده، به نظر می‌رسد نگهداری حیوانات در محیط شلوغ و انجام عمل اخته سازی در شرایط نامناسب، زمینه را برای حضور و فعالیت باکتری عامل مسبب کزاز فراهم کرده باشد.

واژگان کلیدی: کزاز، اخته کردن، بزغاله

بررسی میزان فراوانی بیماری‌ها در بیماران ارجاعی به کلینیک دامپزشکی شهرستان گتوند

علی خاتمی‌نیا

شبکه دامپزشکی شهرستان گتوند

ایمیل نویسنده مسؤول: alikhataminia@yahoo.com

هدف: بررسی میزان رخداد و شیوع بیماری‌ها برای هر منطقه از اهمیت بالایی برخوردار است. آگاهی از نوع بیماری‌های منطقه به همراه سیستم‌های مراقبتی در ادارات دامپزشکی شهرستان نقش بسیار تعیین کننده‌ای در جهت کنترل و پیشگیری بیماری‌های شایع در آن منطقه دارد.

مواد و روش کار: در این بررسی، بیماری‌های رخ داده طی مدت ۵ سال از نیمه دوم سال ۱۳۸۵ لغایت نیمه اول سال ۱۳۹۰ که در دفتر مراجعات کلینیک به ثبت رسیده است؛ به صورت ماهیانه جمع‌آوری و مورد ارزیابی قرار گرفت. همچنین از اداره هواشناسی میانگین دمای ۵ ساله و میزان بارندگی شهرستان، استعمال و با میزان رخداد بیماری‌های منطقه مطابقت داده شد.

نتایج و بحث: در بررسی‌های انجام شده مشخص گردید تعداد کل بیماران ارجاعی ۱۱۶۴۰ رأس دام سبک و سنگین بوده است. از این تعداد حدود ۲۸۹۰ رأس مربوط به دام سنگین و ۸۷۵ رأس دام سبک بوده است. از میان تمام بیماران ارجاعی ۷۲ درصد (۸۳۸۰ رأس) دارای بیماری‌های گوارشی، ۱۶ درصد (۱۸۶۲ رأس) دارای مشکلات تنفسی و ۱۱ درصد (۱۲۸۳ رأس) مربوط به بیماری‌های تولید مثل بود. همچنین ۰/۸ درصد (۱۰۴ رأس) دارای مشکلات اسکلتی و عضلانی بود. کمترین مراجعات هم دارای مشکلات عصبی و مادرزادی یعنی ۰/۲ درصد (۱۱ رأس) بوده است. میانگین حداقل دمای شهرستان مربوط به بهمن ماه ۱۳۸۶ بوده که درصد وقوع بیماری روی بالاتر از میانگین ماه‌های مشابه و حداکثر دما در مردادماه ۱۳۸۷ بوده که درصد وقوع بیماری‌های گوارشی و عفونی بالاتر از میانگین ماه‌های مشابه در ۵ سال اخیر است. بیشترین بارش مربوط به سال ۱۳۸۵ معادل ۶۲۳ میلی‌متر و کمترین بارش در سال ۱۳۸۷ معادل ۱۴۱ میلی‌متر بوده است که در این سال (۱۳۸۷) بیماری‌های متابولیت ناشی از سوء تغذیه، استرس و همچنین بیماری‌های انگلی (داخلی و خارجی) بالاتر از میانگین این بیماری‌ها در طی سال‌های مشابه است. در این مطالعه موارد سن، نژاد و جنس نیز در ارزیابی رخداد بیماری مورد بررسی قرار گرفت.

واژگان کلیدی: فراوانی بیماری‌ها، بیماران ارجاعی، کلینیک دامپزشکی